

UNIVERZITA KARLOVA
V PRAZE

Rektor

Česká hlava POJEKT, z.ú.
Hradešínská 977/5
101 00 Praha 10

V Praze dne 28. června 2016
č.j.: UKRUK/7076/2016-IV. M.M.

Nominace na Národní cenu vlády Česká hlava

Vážená paní,
Vážený pane,

dovoluji si Vám za Univerzitu Karlovu v Praze navrhnout na ocenění Národní cenou vlády Česká hlava následující dva kandidáty:

- prof. PhDr. Františka Čermáka, DrSc.

Profesor Čermák je jedním z našich nejvýznamnějších lingvistů, zasloužil o vznik a rozvoj české korpusové lingvistiky, přispěl k rozvoji řady lingvistických odvětví, svým dílem ovlivnil zásadně jak českou lingvistiku, tak i zahraniční – inspiroval řadu zemí k vytvoření svého vlastního korpusu. Dlouhou dobu pracoval v Ústavu bohemistických studií a roku 1994 se stal ředitelem Ústavu Českého národního korpusu, který založil, a byl jím až do ledna roku 2013.

- prof. MUDr. Jiřího Zemana, DrSc., FCMA

Profesor Zeman se celý svůj profesní život věnuje vzácným onemocněním a mitochondriálním onemocněním obzvláště. Stál se svými spolupracovníky u popisu čtyř nových chorobných jednotek – vzácných onemocnění, je zakladatelem mitochondriálního lékařství v České republice s výrazným přesahem a dopadem evropským i světovým, založil mitochondriální laboratoř při klinice dětského a dorostového lékařství 1. LF UK a VFN. Laboratoř je významným centrem diagnostiky mitochondriálních onemocnění a centrem prvotřídního, mezinárodně vysoce uznávaného mitochondriálního výzkumu základního i aplikovaného.

Kompletní nominace naleznete v příloze.

Se srdečným pozdravem,

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA.

Ovocný trh 3/5, 116 36 Praha 1
telefon: (+420) 224 491 289
e-mail: rektor@cuni.cz
<http://www.cuni.cz>

Přihláška do soutěže
Národní cena vlády Česká hlava za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního
vývoje a inovací:

Jméno a příjmení kandidáta:

Prof. PhDr. František Čermák, DrSc.

Datum narození:

30. ledna 1940

Adresa bydliště:

Nedvěžská 2234, 100 00 Praha 10 - Skalka

Telefon:

+420 274 814 696

Email:

frantisek.cerman@ff.cuni.cz

Pracovní zařazení:

V důchodu

František Čermák
Curriculum vitae a přehled bibliografie

PhDr., DrSc., profesor českého jazyka, docent obecné jazykovědy
tel. +420 221 619 256, e-mail: frantisek.cermak@ff.cuni.cz

Narozen 30. 1. 1940 v Praze.

Ženatý, dvě děti, manželka dr. Hilka Lindroos byla odbornou asistentkou finského jazyka na FF UK.

Soukromá adresa: Nedvěžská 2234, 100 00 Praha 10-Skalčka, tel. 274 814 696

Vzdělání a akademická kvalifikace: Filozofická fakulta UK, obory angličtina, čeština a holandština (1957-1962) a lingvistika (PhDr., 1976). Další kariérní postup byl možný až po roce 1989: CSc. (1990), DrSc. (1990), doc. (obecná lingvistika, 1991), prof. (český jazyk, 1994); vše na FF UK.

Odborné zaměření: Pedagog a vědecký pracovník v řadě oborů: germánské a slovanské jazyky (zvl. čeština, nizozemština, angličtina a jazyky skandinávské), finština; dále lexikologie a lexikografie, sémantika, jazyková typologie, lingvistika obecná (žák prof. Vladimíra Skaličky), korpusová i jazykově speciální, frazeologie a idiomatika, morfologie, slovtvorba, teorie a metodologie lingvistiky, teorie jazyka.

Zaměstnání: Celý svůj odborný život působil na Filozofické fakultě UK (1962-2015), a to hlavně na dvou pracovištích: *Ústav bohemistických studií*: podíl na konstituování právě vzniklého oboru češtiny jako cizího jazyka, k jehož rozvoji přispíval teoreticky, metodologicky i aplikačně v řadě publikací.

Ústav Českého národního korpusu: spoluzakladatel a dlouholetý ředitel (1994-2013). Hlavním cílem ÚČNK je budování a všestranný rozvoj projektu *Český národní korpus* (<http://www.korpus.cz>), který se pod jeho vedením stal předním projektem svého druhu na světě.

V letech 1991-1993 také vedoucí lexikologického a lexikografického oddělení ÚJČ ČSAV, kde se věnoval propracování koncepce oddělení v podmínkách nových computerizovaných lexikografických přístupů.

Publikační činnost zahrnuje monografie, překladové a specializované slovníky, výuková a odborná skripta, studie, odborné recenze a překlady. Nejvýznamnější publikace, na jejichž vzniku se podílel i jako spoluautor: čtyřsvazkový *Slovník české frazeologie a idiomatiky*, *Nizozemsko-český slovník*, *Česko-finský a finsko-český slovník*, *Česko-laoský slovník*, *Česko-makedonský slovník*, *Česká lexikologie*, *Stručná mluvnice finštiny*, dva knižní překlady stěžejních lingvistických prací: Louis Hjelmslev: *O základech teorie jazyka* (z dánštiny) a Ferdinand de Saussure: *Kurs obecné lingvistiky* (z francouzštiny).

Členství v řadě odborných domácích i zahraničních společnostech (Učená společnost České republiky, Jazykovědné sdružení, Pražský lingvistický kroužek, Societas linguistica Europea, Euralex, Europhras, International Association of Paremiology, Telri Association aj.), člen redakčních rad domácích a zahraničních časopisů (International Journal of Corpus Linguistics, Yearbook of Phraseology, Korpus, gramatika a axiologie aj.). Členství (popř. i předsednictví) v oborových radách: germanistika, slavistika, ugrofinistika, matematická lingvistika (FF UK), matematická lingvistika (MFF UK). Člen vědecké rady FF UK a FF JČU.

Významná ocenění: Cena rektora Univerzity Karlovy (2001), Cena ministryně školství, mládeže a tělovýchovy (2003).

Bibliografie (bez recenzí a populárních článků):

A Přehled: léta 1963-2015

- Knihy: 28 (některé ve spoluautorství, některé ve víc vydáních, i jako editor sborníku)
- Slovníky: 8 (ve spoluautorství, některé ve víc vydáních)
- Skripta: 25 (některá ve spoluautorství, některá monografie, některá učebnice, některá ve více vydáních)
- Studie: desítky (časopisecky, ve sbornících, slovnících ap., některé i v překladu)
- Překlady knižní: 2 (z dánštiny a francouzštiny)
- Edice: 7 (některé ve spoluautorství n. spolueditorství)

B Výběrová bibliografie: 1978-2015

- 1978, *Idiomatika a frazeologie češtiny*. Univerzita Karlova Praha.
- 1978, *Typology of the Germanic Languages with Special Reference to Dutch*. In *Folia Linguistica* XII: 1/2, 65-106.
- 1982, *Syntagmatika a paradigmatika českého slova 1: Valence a kolokabilita*. Praha SPN, spolu s J. Holubem).
- 1982, *Stručná mluvnice finštiny*. SPN Praha (spolu s H. Lindroosovou).
- 1982, F. Čermák, J. Machač, J. Holub, J. Hronek et al., *Slovník české frazeologie a idiomatiky. Přirovnání 1982*, Academia Praha.
- 1985, *Česká lexikologie*. Academia Praha 1985 (spolu s J. Filipcem).
- 1988, *On the Substance of Idioms*. In *Folia Linguistica* XXII/3-4, 413-438.
- 1988, F. Čermák, J. Machač, J. Holub, J. Hronek et al., *Slovník české frazeologie a idiomatiky. Výrazy neslovesné*. Academia Praha.
- 1989, *Nizozemsko-český slovník*. SPN Praha (spolu s Z. Hrnčířovou).
- 1989, *Přehled nizozemské gramatiky*. In *Nizozemsko-český slovník*, 15-106.
- 1989, *Ferdinand de Saussure a jeho Kurs*. In *Ferdinand de Saussure, Kurs obecné lingvistiky*, Odeon Praha, 15-28 (překlad, edice a komentář).
- 1989, *Česko-laoský slovník I-II*. Univerzita Karlova Praha (spolu s V. Somphongem et al.).
- 1990, *Syntagmatika a paradigmatika českého slova 2: Morfologie a tvoření slov*. Univerzita Karlova Praha.
- 1991, *Podstata valence z hlediska lexikologického*, In: *Walencja czasownika a problemy leksykografii dwujęzycznej*, ed. D. Rytel-Kuc, Wydawnictwo polskiej akademii nauk, Wrocław-Warszawa-Kraków, 15-40.
- 1991, *Universals, Typology and Idioms*, in: *Proceedings of LP' 90 Conference Linguistics and Phonetics: Prospects and Applications*, eds. B. Palek, P. Janota, 261-269.
- 1991, *Desatero slovníkářovo*. In: *Zápisník slovenského jazykovedca* r. 10 3/4, 2.
- 1992, *České prefixy verbální*, in: *Přednášky z XXXII. běhu LŠSS*, Univerzita Karlova Praha, 47-68.
- 1992, *Počítačová lexikografie (počítačový fond češtiny)*, *Slovo a slovesnost* 53, 41-48 (spolu s J. Králíkem, K. Palou).
- 1992, *Paradigmatika a syntagmatika slovníku: Problémy a možnosti*, *Slovo a slovesnost* 53, 249-264.
- 1992, *Grundkurs i tjekkisk*. Institut for østeuropeiske og orientalske studier. Universitet i Oslo, 164s. (spolu s K. Gammelgaard, J. Holubem, J. Hronkem a M. Šárou).
- 1993, *Základy lingvistické metodologie. Nástin hlavních principů na pozadí obecné teorie vědy*. Univerzita Karlova Praha.
- 1993, *Czech. A multi-level course for advanced learners I-II*. Praha-Brno-London (spolu s J. Holubem, J. Hronkem, M. Šárou and D. Shortem).
- 1993, *Lexis in Spoken and Written Language*. SaS 54, 173-177
- 1993, *Spoken Czech*. In *Varieties of Czech. Studies in Czech Sociolinguistics*, ed. Eva Eckert. Rodopi Amsterdam/Atlanta, 27-41.
- 1993, *Funkce frazémů a idiomů*. In: *Česká slavistika 1993. České přednášky pro XI. mezinárodní sjezd slavistů Bratislava 1993*. Slovanský ústav Praha. 331-336.
- 1994, *Semiotical Lexicon and Dictionary*. *Linguistica Pragensia* 1, 31-42.
- 1994, *Idiomatics*. In: *The Prague School of Structural and Functional Linguistics*, ed. P. A. Luelsdorff, J. Benjamins Amsterdam/Philadelphia, 185-195.
- 1994, *Slovník české frazeologie a idiomatiky. Výrazy slovesné*, Academia Praha (spolu s J. Holubem, J. Hronkem aj.).
- 1994, *Jazyk a jazykověda. Pražská imaginace* Praha.
- 1994, *České frazémy a idiomy verbální*. In *SČFI3*, 597-630.
- 1994, *Czech Idiom Dictionary*. In *Euralex 1994. Proceedings*, eds. W. Martin et al. Euralex Amsterdam, 426-431.
- 1994, *Povaha univerzálního ve frazeologii a idiomatice*. In *Frazeológia vo vzdelávaní, vede a kultúre 1993*. Vys. škola ped. v Nitre, fak. hum. ved, kat. slov. jaz. 426-431.
- 1994, *Idiomatics*. In *The Prague School of Structural and Functional Linguistics*, ed. P. A. Luelsdorff, J. Benjamins Amsterdam/Philadelphia 185-195.

- 1994, *On the Nature of Universality in Phraseology and Idiomatics*. In *Z problemův frazeologie polské i slovianské* VI, Polska Akademia nauk Instytut slawistyki. Warszawa, 15-19.
- 1995, *Manuál lexikografie*. H+H Praha (spoluautor a koeditor spolu s R. Blatnou).
- 1995, *Jazykový korpus: Prostředek a zdroj poznání*. SaS 56, 1995, 119-140.
- 1995, *Komputační lexikografie*. In: *Manuál lexikografie*, eds. F. Čermák, R. Blatná. H+H Praha, 50-71.
- 1995, *Paradigmatika a syntagmatika slovníku: možnosti a výhledy*. In: *Manuál lexikografie*, eds. F. Čermák, R. Blatná. H+H Praha, 90-115.
- 1995, *Frazeografie*. In: *Manuál lexikografie*, eds. F. Čermák, R. Blatná. H+H Praha, 116-136.
- 1995, *Překladová lexikografie*. In: *Manuál lexikografie*, eds. F. Čermák, R. Blatná. H+H Praha, 230-248.
- 1995, *Pražská škola dnes*. Přednášky z XXXVII a XXXVIII. běhu LŠSS, 39-52. UK Praha.
- 1995, *Prague School of Linguistics Today*. *Linguistica Pragensia* 1, 1-15.
- 1995, *Functional System and Evaluation*. In *Travaux du Cercle linguistique de Prague n.s.*. Prague Linguistic Circle Papers, Vol. 1, eds. E. Hajičová, M. Červenka, O. Leška, P. Sgall. John Benjamins Publ. Comp. Amsterdam/Philadelphia, 73-84.
- 1996, *Systém, funkce, forma a sémantika českých předložek*. SaS 57, 1996, 30-46.
- 1996, *Obecná a spisovná čeština: Poměr, funkce a metodologie*. In *Spisovnost a nespisovnost dnes*, Sb. prací Ped. fakulty MU v Brně, sv. 133, ř. jaz. a lit. č. 27 (Sb. příspěvků z mezinár. konference Spisovnost a nespisovnost v souč. jaz. a lit. komunikaci. Šlapanice u Brna 17.-19. 1. 1995), ed. R. Šrámek, Brno 1996, 14-18.
- 1996, *Ferdinand de Saussure and the Prague School of Linguistics*. In *Travaux du Cercle linguistique de Prague n.s.*. Prague Linguistic Circle Papers, Vol. 2, eds. E. Hajičová, M. Červenka, O. Leška, P. Sgall, John Benjamins Publ. Comp. Amsterdam/Philadelphia, 1996, 59-72.
- 1996, *Frazeologie novinového úvodu: úzus, funkce a aktualizace*. SaS 57/2, 1996, 81-90.
- 1996, F. de Saussure, *Kurs obecné lingvistiky*, (překlad, edice a komentář), 467s. 2. ed., Academia Praha.
- 1997, *Nizozemsko-český slovník. Nederlands-Tsjechisch Woordenboek*. Leda Praha. 2. rozšíř. vyd. (spolu se Z. Hrnčířovou), 1039 s. (2. rozšířené vyd., spolu s Z. Hrnčířovou)
- 1997, *Přehled nizozemské gramatiky*, In: *Nizozemsko-český slovník 1997*, s. 19-140.
- 1997, *Synchrony and Diachrony Revisited: Was R. Jakobson and the Prague Circle Right in Their Criticism of de Saussure?* *Folia Linguistica Historica* XVII/1-2, 29-40
- 1997, *Jazyk a jazykověda, Přehled a slovníky*. 2nd. ed. Pražská imaginace Praha.
- 1997, *Výzkum mluvené češtiny: jeho situace a problémy*. SaS 58, s. 15-25 (spolu s P. Sgallem).
- 1997, *Recepte současné češtiny a reprezentativnost korpusu*. SaS 56, s. 117-124. (spolu s J. Králíkem a K. Kučerou)
- 1997, *A Sample Analysis of Ways of Expressing Agreement and Disagreement in the Translation of Plato's Republic into Czech and English*. TELRI Newsletter 5, pp. 5-8, Mannheim
- 1997, *Základy lingvistické metodologie. Nástin hlavních principů na pozadí obecné teorie vědy*. UK Praha, 98s., 2. ed.
- 1997, *Jazykový korpus a škola*, Český jazyk a literatura 48/97, 3-4, 84-92 (spolu s P. Kubíčkem).
- 1997, *Obecná čeština: je součástí české diglosie?* *Jazykovědné aktuality* XXXIV/3-4, 34-43.
- 1997, *Expressions of AGREEMENT and DISAGREEMENT in Plato's Republic in Czech and English*, In: Telri. Proceedings of the Second European Seminar "Language Applications in Multilingual Europe" Kaunas, Lithuania April 17-20 1997, eds. R. Marcinkeviciene, N. Volz Mannheim/Kaunas IDS/VDU, 17-19.
- 1997, *Semiotic Lexicon and Dictionary*. *European Journal for Semiotic Studies*, Vol. 9 (3,4), 1997, 489-508.
- 1997, *Czech National Corpus: A Case in Many Contexts*. *International Journal of Corpus Linguistics* Vol. 2 (2) 1997, 181-197.
- 1997, *Frazeologie a biblická etika. Kolokabilita lexémů dobrý a zlý a povaha přísloví*. In *Frazeologické štúdie II*, ed. P. Ďurčo, Bratislava 1997, Esprima, 5-17.
- 1998, *AGREEMENT and DISAGREEMENT: A Comparative Study of Czech and English in Plato's Republic*. In: "Translation Equivalence". Proceedings of the Third European Seminar. TELRI Trans-European Language Resources Infrastructure, Eds. W. Teubert, E. Tognini Bonelli, W. Volz. Published by The TELRI Association e. V., Institut für deutsche Sprache, Mannheim, The Tuscan Word Centre. 1988, 37-48.
- 1998, *Platónova Ústava v komputrovém zpracování: příspěvek ke vzniku paralelních korpusů*, *Listy filologické* CXXI, 1-2, 1988, 3-4.
- 1998, *Identificación de las expresiones idiomáticas*, In *Léxico y fraseología*, eds. Juan de Dios L. Durán, Antonio Pamies Bertrán, Método Ediciones, Serie collectae, Granada 1988, 1-18.

- 1998, *Idiomatismos y lexicografía: en busca de criterios*. In *Léxico y fraseología*, eds. Juan de Dios L. Durán, Antonio Pamies Bertrán. Método Ediciones, Serie collectae, Granada 1988, 133-138.
- 1998, *Czech National Corpus: Its Character, Goal and Background*. In *Text, Speech, Dialogue, Proceedings of the First Workshop on Text, Speech, Dialogue-TSD'98*, Brno, Czech Republic, September, 1998, eds. P. Sojka, V. Matoušek, K. Pala, I. Kopeček, Masaryk University, 9-14.
- 1998, *Český národní korpus*, In: Makedonsko-česka naučna konferencija. Filološki fakultet "Blaže Koneski", Univerzita sv. "Kiril i Metodij". Skopje 1998, 41-52.
- 1998, *Linguistic Units and Texts Entities: Theory and Practice*, In *Actes Euralex'98 Proceedings*, eds. T. Fontenelle, P. Hilgsmann et al., Université de Liège, Depart. d'anglais et néerlandais Vol. I-II, 1988, 281-290.
- 1998, *Tjekkisk for forkursus*. Institutt for østeuropeiske og orientalske studier, Universitet i Oslo, Oslo 1998 (spolu s K. Gammelgaard, J. Holubem, J. Hronkem a M. Šárou, přejmenované a upravené vyd. z r. 1992)
- 1998, *Somatic Idioms Revisited*. In *EUROPHRAS 95 Europäische Phraseologie im Vergleich: Gemeinsames Erbe und kulturelle Vielfalt*, Hrsg. W. Eismann. Universitätsverlag Dr. N. Brockmeyer, Bochum. (Studien zur Phraseologie und Parömiologie 15), 109-119.
- 1998, *Anglicko-český výkladový slovník*. Nakladatelství LN 1998, 1174 s. a přílohy. (úvod, edice, supervize a překlad spolu s N. Abdallaovou, L. Bébarovou, J. Čermákem, E. Hornátovou a A. Klégrem, česká mutace Collins Cobuild Student's Dictionary, ed. J. Sinclair et al.)
- 1998, *Usage of Proverbs: What the Czech National Corpus Shows*. In *Europhras '97*, ed. P. Ďurčo, Akadémia PZ Bratislava 1998, 37-59.
- 1998, *Ferdinand de Saussure a Pražská škola*, in *Přednášky z XLI. běhu Letní školy slovanských studií*, UK Praha.
- 1999, *Povaha a souvislosti některých univerzálií v sémantice a morfologii*. In *Čeština - univerzália a specifika*, eds. Z. Hladká a P. Karlík, Masarykova univerzita, Brno 1999, 67- 76.
- 1999, *Kalbos tyrimo metodai*. In *Darbai ir Dienos No 10(19)*, Vytauto Didžiojo universiteto Leidykla, Kaunas, pp. 233-276; též jako zvl. samostatný offprint pp. 1-47 (litevský překlad *Základů lingvistické metodologie. Nástin hlavních principů na pozadí obecné teorie vědy*. UK Praha 1997 od Kazimierase Župerky)
- 1999, *Information, Language, Corpus and Linguistics*, in *Text, Speech and Dialogue, Second International Workshop, TSD '99 Plzeň, Czech Republic September 1999*, eds. V. Matoušek et al., Springer Berlin, 39-43.
- 2000, *Index a indexálnost v jazyce: některé poznámky*. In *Čeština, univerzália a specifika 2*, eds. Z. Hladká, P. Karlík, Masarykova univerzita Brno, 115-121.
- 2000, *Linguistics, Corpora and Information*, in *PALC'99: Practical Applications in Language Corpora*, Lodz Studies in Language, eds. B. Lewandowska-Tomaszyk, P. J. Melia, P. Lang, Frankfurt am M., Berlin, pp. 193-201.
- 2000, *Combination, Collocation and Multi-Word Units*, in *Proceedings of The Ninth Euralex International Congress EURALEX 2000*, eds. U. Heid, S. Evert, E. Lehmann, C. Rohrer, Institut für Maschinelle Sprachverarbeitung Universität Stuttgart, Stuttgart, pp. 489-495.
- 2000, *Revisando los somatismos idiomáticos*, in J. de Dios Luque Durán, V. A. Pamies, eds., *Trabajos de lexicografía y fraseología contrastivas*, Granada, Método 2000 (špan. překlad *Somatic Idioms Revisited*. In *EUROPHRAS 95 Europäische Phraseologie im Vergleich: Gemeinsames Erbe und kulturelle Vielfalt*, Hrsg. W. Eismann, 1998).
- 2000, *Studie z korpusové lingvistiky*, editor a překladatel spolu s J. Klímovou a V. Petkevičem, Karolinum Praha.
- 2000, *Jazykový korpus: Prostředek a zdroj poznání*. In *Studie z korpusové lingvistiky 2000*, 15-37 (revidovaná verze *Jazykový korpus: Prostředek a zdroj poznání*. SaS 56, 1995, 119-140).
- 2000, *Jazyková nominace: povaha a souvislost některých univerzálií v sémantice a morfologii (polysémie, derivace a kompozice)*, SaS 61, 249-256
- 2000, *Český národní korpus: Úvod a příručka uživatele*, ed. J. Koček, M. Kopřivová, K. Kučera, Ústav Českého národního korpusu, FFUK Praha, 160s. (spoluautor. zvl. 1.1, 1.21-1.22 a předmluva)
- 2001, *Syntagmatika slovníku: typy lexikálních kombinací*, In: *Čeština - univerzália a specifika 3*, eds. Z. Hladká, P. Karlík, Brno 2001, 223-232.
- 2001, *Tekstynas yra Geriausias kasdienio gyvenimo atspindys. Pokalbis su prof. Františku Čermáku*, in *Darbai ir dienos 24. Tekstyno lingvistika*. Vytauto Didžiojo Universiteto leidykla, Kaunas 2000, 295-297 (interview o korpusové lingvistice pro R. Marcinkevičienę).
- 2001, *Substance of Idioms: Perennial Problems, Lack of Data or Theory?* *International Journal of Lexicography* 14, 2001, 1-20.
- 2001, *The Design of Czech Lexical Database*, In *Proceedings of CL2001 Corpus Linguistics 2001*, ed. A. Rayson et al. Lancaster University, Lancaster 2001, 119-125 (spolu s J. Klímovou, K. Palou a V. Petkevičem).

- 2001, *Český národní korpus: jeho vznik a povaha*. Přednášky z XLIV. běhu LŠSS, UK V Praze, FF, 24-27.
- 2001, *Jazyk a jazykověda. Přehled a slovníky*. Karolinum 2001. 3. doplněné vyd. 341s.
- 2001, *Language Corpora: The Czech Case*, In Text, Speech and Dialogue, TSD 2001, eds. V. Matoušek, P. Mautner, R. Mouček, K. Taušer Springer Berlin etc. 2001. 21-30.
- 2001, *Propoziční frazémy a idiomy v češtině*, in Frazeografia słowiańska, red. M. Balowski, W. Chlebda, Opole 2001, Uniwersytet Opolski, 93-101
- 2001, *Český národní korpus: stav v r. 2001*, In: Slovenčina a čeština v počítačovom spracovaní, ed. A. Jarošová. Veda Bratislava, 121-135.
- 2001, *Mezinárodní jazyky*, In U. Eco, Hledání dokonalého jazyka v evropské kultuře, NLN 2001, 337-342.
- 2001, *Tjekkisk for forisættetere*. Institutt for oesteropeiske og orientalske studier, Universitetet i Oslo, 2001, 173s. (spolu a K. Gammelgaard, J. Holubem, J. Hronkem, M. Šárou)
- 2001, *Oevelser i tsjekkisk*. Institutt for oesteropeiske og orientalske studier, Universitetet i Oslo, 2001, 110s. (spolu s K. Gammelgaard, J. Holubem, J. Hronkem, M. Šárou)
- 2001, *Informace, korpusy a lingvistika*, Vesmír 80, č. 11, 648-649.
- 2001, *Termin a frazém. Příklad překrývání dvou nominativních oblastí*. In Termina 2000. Sborník příspěvků z II. konference 1996 a III. konference 2000, ed. M. Žemlička, Techn. univerzita v Liberci, ÚJČ AVČR, Český normaliz. institut, Galén Praha, 31-36.
- 2001, *Sémiotika slovníku*, in Lexicographica '99, eds. S. Ondrejovič, M. Považaj, Veda Bratislava 2001, 114-125.
- 2002, *Minulost, přítomnost a budoucnost česko-anglických slovníků*, SaS 63, 2002, 41-48 (spolu s A. Klégrem).
- 2002, *Frazeologie a idiomatika, Frazém a idiom...* (okruh cca 30 hesel zvl. z oblasti frazeologie), 139-141, 142-4 aj.. In Encyklopedický slovník češtiny, ed. P. Karlík, M. Nekula, J. Pleskalová, NLN Praha, 2002.
- 2002, *Research Methods in Linguistics. Essential Principles, Based on a General Theory of Science*. Karolinum (angl. verze titulu Základy lingvistické metodologie z r. 93 a 97).
- 2002, *Umějí děti česky?* ČJaL 9-10, 52, 2001-2002, 237-243 (spolu s: P. Sgall, N. Bermel, E. Hajičová, J. Hronek, L. Janda, H. Kučera, K. Kučera, V. Schmiedtová, J. Suk, Ch. Townsend)
- 2002, *Slovník a korpus*, In internetový časopis vulgo.org, 4.7.02
- 2002, *Types of Language Nomination: Universals, Typology and Lexicographical Relevance*. In Proceedings of the Tenth EURALEX International Congress EURALEX 2002, eds. A. Braasch, C. Povlsen, Center for Sprogteknologi, Copenhagen, 237-247.
- 2002, *Český národní korpus: jeho vznik a povaha*, in Přednášky z XLIV. běhu LŠSS, 24-27, FFUK Praha
- 2003, *Paremiological Minimum of Czech: The Corpus Evidence*. In Flut von Texten - Vielfalt der Kulturen. Ascona 2001 zur Methodologie und Kulturspezifik der Phraseologie, Hrsgb. H. Burger, A. Häcki Bufofer, G. Greciano, Schneider Verlag Hohengehren 2003, 15-31. ISBN 3-89676-677-5
- 2003, *Today's Corpus Linguistics. Some Open Questions*. Internat. Journal of Corpus Linguistics 7,2, 265-282. ISSN 1384-6655
- 2003, *Ferdinand de Saussure and the Prague Linguistic Structuralism. Methodological Fundamentals*, in: Prager Strukturalismus. Prague Structuralism, hrsgb. M. Nekula. Universitätsverlag Winter Heidelberg, 11-29. ISBN 3-8253-1486-3
- 2003, *Onomaziologické systémy u propozic a proverbí*, In Parémie národů slovanských. Sb. z konference v Ostravě 20.-21.02 u příležitosti 150. výročí úmrtí F.L. Čelakovského a jeho Mudrosloví, Ostrava 2003, 47-54. ISBN 80-7042-622-5
- 2003, *Source Materials for Dictionaries*, In: Course Book on Lexicography, ed. P. van Sterkenburg, Amsterdam/Philadelphia Benjamins 2003, 18-25. ISBN 90 272 2330 0
- 2003, *Ontologies in Today's Computational Linguistics*, In: PALC 2001: Practical Applications in Language Corpora, ed. B. Lewandowska-Tomaszczyk, P. Lang, Frankfurt am M., Berlin, 43-45.
- 2003, *The Czech National Corpus: Its Structure and Use*, In: PALC 2001: Practical Applications in Language Corpora, ed. B. Lewandowska-Tomaszczyk, P. Lang, Frankfurt am M., Berlin, 207-224 (together with V. Schmiedtová).
- 2003, *The Czech National Corpus Project and Lexicography*, In Asialex '03 Tokyo Proceedings. Dictionaries and Language Learning: How Can Dictionaries Help Human & Machine Learning?, eds. M. Murata, S. Yamada, Y. Tono, The Asian Association for Lexicography, 74-80. ISBN 4-9901771-0-X.
- 2003, *Introduction: Prague School of Linguistics in its Classical Time and Today*, s Evou Hajičovou. In J. Vachek, Dictionary of the Prague School of Linguistics, ed. L. Dušková, Amsterdam/Philadelphia Benjamins, 1-23. ISBN 90 272 1559 6.

- 2003, *Minor Languages in Today's Europe: The Czech Case*, In *Obdobja* 20, Metode in zvrsti, red. Ada Vidovič-Muha, Univerza in Ljubljani, Ljubljana, 43-49, ISBN 961-237-057-5
- 2004, *Das Tschechische Nationalkorpus*, In *Sprache und Lexikographie. Von der Forschung zur Nutzung von Wörterbüchern*, Peter Lang, Frankfurt am M. 2004, 97-108. ISSN 0938-2771, ISBN 3-631-50079-3.
- 2004, *Podium Gespräch: Perspektiven der Lexikographie und die Aufgaben der Sprachkultur*, In *Sprache und Lexikographie. Von der Forschung zur Nutzung von Wörterbüchern*, Peter Lang, Frankfurt am M. 2004, 379-400. ISSN 0938-2771, ISBN 3-631-50079-3. (spolu s pěti dalšími)
- 2004, *Besedilna uvajalna sredstva rečenic in drugih stalnih besednih zvez*, Slavistična revija 52, 2004, 71-88, ISSN 0350-6894 (překlad z angl. orig. *Text Introducers of Proverbs and Other Idioms*, 2004).
- 2004, *Modality in Czech and English. Possibility particles and the conditional mood in a parallel corpus*, IJCL 9:1, 2004, 83-95, ISSN 1384-6655/E-ISSN 1569-9811 (spolu s A. Klégrem).
- 2004, *Vladimír Skalička. Souborné dílo, I. díl*, ed. F. Čermák, J. Čermák, P. Čermák a C. Poeta, Praha Karolinum, 464s. 2004. ISBN 80-246-0549-X. (spolueditor a spolupřekladatel)
- 2004, *Vladimír Skalička. Souborné dílo, II. díl*, ed. F. Čermák, J. Čermák, P. Čermák a C. Poeta, 2004 Karolinum, 471-919s.. ISBN 20-246-0734-4, celek 80-246-0601-1 (spolueditor a spolupřekladatel)
- 2004, *Hledač podstaty jazyka Vladimír Skalička*, in Vladimír Skalička. Souborné dílo, 1. díl 2004, Karolinum, 9-25, ISBN 80-246-0549-X.
- 2004, *Propositional Idioms*, In *Europhras* 2000, ed. Christine Palm-Meister, Stauffenberg Verlag Tübingen 2004, 15-23, ISBN 3-86057-726-3
- 2004, *Jazyková variabilita: případ přísloví*, In *Čeština - Universalia a specifika* 5, ed. Z. Hladká, P. Karlík, 2004, 99-109, ISBN 80-7106-659-1
- 2004, *Text Introducers of Proverbs and Other Idioms*, In *Phraseologismen als Gegenstand sprach- und kulturwissenschaftlicher Forschung*, Hrsgb. C. Földes, Jan Wիրrer, Schneider Verlag Hohengren 27-46, ISBN 3-89676-880-8
- 2004, *Profusion or Lack of Functions?* In: Hajičová, E., Kotěšovcová, A., Mírovský, J. (ed.): *Proceedings of CIL17*, CD-ROM. Matfyzpress, MFF UK. Prague, 2003. ISBN: 80-86732-21-5
- 2004, *Český národní korpus: základní charakteristika a širší souvislosti*. Národní knihovna 15/3, 2004, s. 152-168. ISSN 0862-7487 (spolu s V. Schmiedtovou).
- 2004, *Frekvenční slovník češtiny*, hl. red. (spolu s M. Křenem) tým: R. Blatná, J. Hlaváčová, M. Hnátková, J. Koček, M. Kopřivová, K. Kučera, V. Petkevič, V. Schmiedtova, M. Stluka a M. Šulc). NLN Praha, 595s. ISBN 80-7106-676-1
- 2004, *Frekvenční slovník češtiny na začátku 21. století*. In *Frekvenční slovník češtiny*, hl. red. F. Čermák a M. Křen a tým. NLN Praha, 595s. ISBN 80-7106-676-1, 7-10s.-2001, *Dictionary of Czech Phraseology and Idiomatics*, in *La lessicographia storica e i grandi dizionari delle lingue europee. Atti della Giornata di studi Firenze. Villa Rele di Castello*, 10 luglio 2000, Bollettino dell'Opera del Vocabolario Italiano. Supplemento 1, 77-86, ISBN 88-7694-531-8
- 2005, *Jak využívat Český národní korpus*. eds. F. Čermák a R. Blatná. NLN Praha 2005, 179s. (editor a spoluautor spolu s R. Blatnou, J. Klímovou, M. Kopřivovou, K. Kučerou, V. Petkevičem, V. Schmiedtovou a M. Šulcem) ISBN 80-7106-736-9
- 2005, *Abstract Noun Collocations: Their Nature in a Parallel English-Czech Corpus*. In *Meaningful Texts. The Extraction of Semantic Information from Monolingual and Multilingual Corpora*, Eds. G. Barnbrook, P. Danielsson, M. Mahlberg, Continuum London New York 2005, 143-153. ISBN 0-8264-7490-X.
- 2005, *Preskriptivismus: Variabilita versus stabilita*. In *Spisovnost a nespisovnost. Zdroje, proměny a perspektivy*. Eds. E. Minářová, K. Ondráčková, Masarykova univerzita v Brně. Pedagogická fakulta, Brno 2004. ISBN 80-210-3568-4 (vyšlo 2005), 12-17
- 2005, *New generation corpus-based frequency dictionaries: The case of Czech*, *International Journal of Corpus Linguistics* 4. Vol. 10, 2005, 453-468 (s M. Křenem), ISSN 1384-6655
- 2005, *Czech Lexicography*, In: *Encyclopedia of Language and Linguistics*, 2nd. ed., K. Brown (ed.), Amsterdam Elsevier, 2006, 343 ISBN 0-08-044299-4 (set)
- 2005, *Los introductores textuales de proverbios y otras unidades fraseológicas*, In *La creatividad en el lenguaje: colocaciones idiomáticas y fraseología*, eds. J. de Dios Luque Duran, A. Pamies Bertrán, Granada Linguística Serie Collectae, Método Ediciones, Granada, 2005, 235-255, ISBN 84-7933-312-X (překlad z angl. *Text Introducers of Proverbs...* 2004)

-2005, *Text introducers of proverbs and other idioms*, Jezikoslovlje 6,1-2, 2005, 57-77, ISSN 1331-7202. (přetisk Text Introducers of Proverbs...2004) METALINGVISTICKO OKRUŽENJE POSLOVICA I DRUGIH VRSTA FRAZEMA (2005).

-2005, *Vachkiv slovník Pražské školy*, in Vachek J., 2005, Lingvistický slovník Pražské školy, Karolinum Praha, 9-13, ISBN 80-246-0933-9

-2006, *Large Corpora, Lexical Frequencies and Coverage of Texts*, In Corpus Linguistics 2005 Vol 1, No 1 (Birmingham, July 14-17), eds. P. Danielsson, M. Wagenmakers, Proceedings from The Corpus Linguistics Conference Series, <http://www.corpus.bham.ac.uk/PCLC>, ISSN 1747-9398 (spolu s M. Křenem)

-2006, *Vladimír Skalička. Souborné dílo, III. díl*, ed. F. Čermák, J. Čermák, P. Čermák a C. Poeta, Praha Karolinum, 925-1401s. 2006. ISBN 80-246-0939-8. (spolueditor a spolupřekladatel)

-2006, *Statistical Methods for Searching Idioms in Text Corpora*, In Phraseology in Motion I Methoden und Kritik, Hrsgb. A. Häcki Buhofer, H. Burger, Schneider Verlag Hohengren, 33-42. ISBN 3-8340-0100-7.

-2006, *Collocations, Collocability and Dictionary*, In Atti del XII Congresso Internazionale di Lessicografia. Torino 6-9 settembre 2006. Proceedings XII Euralex International Congress, eds. E. Corino, C. Marelllo, C. Onesti, Edizioni dell'Orso, Alessandria, 929-937. ISBN 88-7694-918-6.

-2006, *Korpusová lingvistika: Stav a modelové přístupy*. Studie z korpusové lingvistiky 1. NLN, Praha 2006, Eds. F. Čermák, R. Blatná, NLN Praha 2006 (spolueditor) ISBN 80-7106-861-6

-2006, *Korpusová lingvistika dnešní doby*. In Studie z korpusové lingvistiky 1, Korpusová lingvistika, stav a modelové přístupy, eds. F. Čermák, R. Blatná NLN Praha 2006, 9-18

-2006, *Mluvené korpusy*, In Studie z korpusové lingvistiky 1, Korpusová lingvistika, stav a modelové přístupy, eds. F. Čermák, R. Blatná NLN Praha 2006, 53-67

-2006, *Lexikon nebo syntax? Nechce se mi a sestry její*. In Studie z korpusové lingvistiky 1, Korpusová lingvistika, stav a modelové přístupy, eds. F. Čermák, R. Blatná NLN Praha 2006, 68-94

-2006, *Kolokace v lingvistice*, In Studie z korpusové lingvistiky 2, Kolokace, eds. F. Čermák, M. Šulc NLN Praha 2006, 9-16.

-2006, *Studie z korpusové lingvistiky 2, Kolokace*, eds. F. Čermák, M. Šulc NLN Praha 2006 ISBN 80-7106-653-2 (spolueditor).

-2006, *Polysémie a kolokace: případ adjektiva měkký*. In Studie z korpusové lingvistiky 2 Kolokace, eds. F. Čermák, M. Šulc NLN Praha 2006, 56-93.

-2006, *Statistické metody hledání frazémů a idiomů v korpusech*, In Studie z korpusové lingvistiky 2 Kolokace, eds. F. Čermák, M. Šulc NLN Praha 2006, 94-106.

-2006, *Česko-makedonski rečnik. Česko-makedonský slovník*, Skopje, Filološki fakultet „Blaže Koneski“, 460s., ISBN 9989-724-42-3 (spolu s: Donka Rous a ve spolupráci s: Jasmínka Delova, Kateřina Vítová).

-2006, *Preskriptivismus: Variabilita versus stabilita, faktory a problémy.*, In Gladkova H., V. Cvrček, eds., Sociální aspekty spisovných jazyků slovanských. Sborník příspěvků ze zasedání Komise pro spisovné slovanské jazyky při Mezinárodním komitétu slavistů Praha, 16. a 17. září 2005. Acta Slavica et Baltica VI. Univerzita Karlova v Praze – Filozofická fakulta, Euroslavica Praha 2006. ISBN 80-7308-155-5 (Filozofická fakulta), 80-85494-78-7 (Euroslavica), 36-45.

-2007, *Idioms and Morphology*, In Burger H., D. Dobrovolskij, P. Kühn, N. Norrick, eds., *Phraseologie. Phraseology 1-2*, deGruyter Berlin New York 2007, 20-26, ISBN-3-11-017101-5 a 3-11-019076-1

-2007, *Lingvista Vladimír Skalička in Učenci očima kolegů, žáků a následovníků*, eds. I. Hlaváček a J. Jedináková, Academia Praha, 30-37 ISBN 978-80-200-1507-5

- 2007, *Povaha a úzus interjekci: případ češtiny*, In Computer Treatment of Slavic and East European Languages. Slovanské a východoeurópské jazyky v počítačovom spracovaní, eds. J. Levická, R. Garabík, Slovak National Corpus L. Štúr, Slovak Academy of Sciences Bratislava, 299-307, ISBN 978-80- 87139-05-9
- 2007, *Frekvenční slovník mluvené češtiny*, Univerzita Karlova v Praze Nakladatelství Karolinum Praha 2007, 511s. (editor a spoluautor, spoluautoři A. Adamovičová, J. Pešička, P. Savický, J. Šimandl, J. Šonková) ISBN 987-80-246-1425-0
- 2007, *Grammatical Idioms*, Linguistica Pragensia XVII/2 2007, 75-90, ISSN 0862-8432
- 2007, *Slovník Karla Čapka*, ed. František Čermák NLN Praha 2007, 715s.+CD. ISBN 978-80-7106-915-7 (spolu s: Tomáš Bartoň, Renata Blatná, Václav Cvrček, František Čermák, Milena Hnátková, Jan Kocek, Marie Kopřivová, Michal Křen, Karel Kučera, Věra Schmiedtová, Martin Stluka, Michal Šulc, Pavel Vondříčka, Martina Wacławicová)
- 2007, *Slovník Karla Čapka: jeho lexémy a nominace* in Slovník Karla Čapka 2007. (Spolu s: Tomáš Bartoň, Renata Blatná, Václav Cvrček, František Čermák, Milena Hnátková, Jan Kocek, Marie Kopřivová, Michal Křen, Karel Kučera, Věra Schmiedtová, Martin Stluka, Michal Šulc, Pavel Vondříčka, Martina Wacławicová) 19-57.
- 2007, *Statistické aspekty jazyka Karla Čapka, zvláště jeho lexikonu* In Slovník Karla Čapka 2007, 671-690 (spolu s V. Cvrčkem a M. Křenem).
- 2007, *Český národní korpus (<http://ucnk.ff.cuni.cz>): Současný stav (2005)*. In: A Csech szak 50 éve, eds. Héé Veronika, Oleg Fedoszov, ELYTE BTK Szilv Filológia Tanszék, Budapest 2007, 55-74.
- 2007, *Frazeologie a idiomatika česká a obecná. Czech and General Phraseology*. Karolinum Praha 2007, 718s., ISBN 978-80-246-1371-0.
- 2007, *Frazeologie a idiomatika* in Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky, eds. J. Pleskalová, M. Krčmová, R. Večerka, P. Karlík, Academia Praha 2007, 243-248 ISBN 978-80-200-1523-5
- 2007, *Korpusová lingvistika* in Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky, eds. J. Pleskalová, M. Krčmová, R. Večerka, P. Karlík, Academia Praha 2007, 468-472 ISBN 978-80-200-1523-5
- 2007, *Ferdinand de Saussure: Kurs obecné lingvistiky* 3. vyd. (překlad doplněný o další texty, s novou bibliografií, studií a poznámkami) 2007 Academia Praha, 487s. ISBN 978-80-200-1568-6
- 2007, *Spoken Corpora Design Revisited 2007*, <http://corpus.bham.ac.uk/corplingproceedings07/>
- 2008, *Partikule, jejich syntagmatika a kumulace v mluvené češtině*, In: Čeština v mluveném korpusu, eds. M. Kopřivová, M. Wacławicová, NLN Praha, 2008, 63-74, ISBN 978-80-7106-982-9
- 2008, *Diskrétní jednotky v jazyce: případ cirkumfixů*, SaS 69, 1-2, 78-98, ISSN 0037-7031
- 2008, *An Author's Dictionary: The Case of Karel Čapek*, In Proceedings of the XIII Euralex International Congress, Institut Universitari de Linguística Aplicada Universitat Pompeu Fabra, Barcelona 2008, 323-332, ISBN 978-84-96742-67-3
- 2008, *Some of Current Problems of Corpus and Computational Linguistics or Fifteen Commandments and General Truths* In: The Third Baltic Conference on Human Language Technologies. Proceedings, October 4-5, 2007, Kaunas Lithuania, Eds. F. Čermák, R. Marcienkevičienė, E. Rimkutė, J. Zabarskaitė, Vytauto Didžiojo Universitetas, Lietuvių Kalbos Institutas, Kaunas, 61-69, ISBN 978-9955-704-53-9
- 2008, *Czech Collocations*, In Lexicographica. International Journal for Lexicography 24/2008, Max Niemeyer Tübingen 59-67, ISSN 0175-6206
- 2008, *Proverbs: Linguistic and Lexicographic Approaches versus Etymographic, Logical, Onomasiological and Other*, In 1st Interdisciplinary Colloquium on Proverbs. I. Colóquio Interdisciplinar sobre Proverbios, Eds. Rui JB Soares, Outi Lauhakangas, Tavira, 5th to 12th November 2007, Actas ICPO7 Proceedings, 280991/08, 197-207
- 2008, *Syntagmatika, kombinace a kumulace konjunkcí*, In Grammar & Corpora, Gramatika a korpus 2007, eds. F. Štícha, M. Friedl, Academia Praha 2008, 315-323, ISBN 978-80-200-1634-8

-2008, *Čítanka mluvené češtiny*, Karolinum Praha, ISBN 978-80-246-1593-6 (spolu s A. Adamovičová a J. Pešička) 2008, 298s.

-2008, *Slovník Karla Čapka*, 2007, ed. NLN Praha (a spoluautoři), 715, ISBN 978-80-7106-915-7

-2009, *Spoken Corpora Design: Their Constitutive Parametres*, IJCL 14,1, 2009, 113-123 ISSN 1384-6655

-2009, *Slovník Bohumila Hrabala*, 2009, ed. a spoluautor (spolu s V. Cvrčkem), NLN Praha, 605s. (+CD), ISBN 97880-7106-488-6 (spolu s: T. Bartoň, V. Cvrček, M. Hnátková, J. Kocek, M. Kopřivová, M. Křen, K. Kučera, R. Novotná, V. Schmiedtová, M. Stluka, D. ŠrajEROVÁ, M. Šulc, M. Waclawicová)

-2009, *Slovník Bohumila Hrabala: jeho lexémy a nominace*, In *Slovník Bohumila Hrabala* 2009, 20-55 (spolu s: V. Cvrček, M. Hnátková, K. Kučera, R. Novotná, V. Schmiedtová, M. Stluka, D. ŠrajEROVÁ, M. Šulc, M. Waclawicová)

-2009, *Leksikografovi zapiski o korpusnom slovarju*, Jezik in slovstvo 14, 3-4, 2009, 25-42, ISSN 00216933

-2009, *Slovník české frazeologie a idiomatiky 1 Přirovnání* (spolu s J. Hronkem a J. Machačem aj. jako hlavní redaktor a spoluautor) Leda Praha 2009, 512s. (2. přepracované a doplněné vydání) ISBN 9788073352165

-2009, *Slovník české frazeologie a idiomatiky 2 Výrazy neslovesné* (spolu s J. Hronkem a J. Machačem jako hlavní redaktor a spoluautor) Leda 2009, 552s. (2. přepracované a doplněné vydání) ISBN 9788073352165

-2009, *Frazémy gramatické povahy* 493-499, in *Slovník české frazeologie a idiomatiky*, 493-499

-2009, *Slovník české frazeologie a idiomatiky 3 Výrazy slovesné* (spolu s J. Hronkem a J. Machačem jako hlavní redaktor a spoluautor) Leda 2009, 1248s. (2. přepracované a doplněné vydání) ISBN 9788073352165

-2009, *Slovník české idiomatiky a frazeologie 4 Výrazy větné* (jako hlavní redaktor a spoluautor spolu s J. Holubem, R. Blatnou a M. Kopřivovou), 1272s. Leda Praha 2009 ISBN 9788073352165

-2009, *České frazémy a idiomy propoziční*, in *Slovník české idiomatiky a frazeologie 4*, 1239-1267

-2009, *Leksikografovi zapiski o korpusnom slovarju*, Jezik in slovstvo 14, 3-4, 2009, 25-42, ISSN 00216933

-2009, *The Case of the Czech National Corpus: Its Design, Development and Current State*, Katsumasa Yagi, Takaaki Kanzaki, eds., 2009, Phraseology, Corpus Linguistics and Lexicography: Papers from Phraseology in Japan, Kwansei Gakuin University Press, Nishinomiya, (rozšířená a přepracovaná verze, v tisku pro Proceedings of PALC 2008) 39-76

-2009, *Identification of Idioms and Phrasemes*, in Katsumasa Yagi, Takaaki Kanzaki, eds., 2009, Phraseology, Corpus Linguistics and Lexicography: Papers from Phraseology in Japan, Kwansei Gakuin University Press, Nishinomiya, 101-118 (rozšířená, přeložená a přepracovaná verze anglické kapitoly v Čermák 2007, 177-192)

-2009, *Types of Language Nomination: Universals, Typology and Form*, In Katsumasa Yagi, Takaaki Kanzaki, eds., 2009, Phraseology, Corpus Linguistics and Lexicography: Papers from Phraseology in Japan, Kwansei Gakuin University Press, Nishinomiya, 3-15 (rozšířená a přepracovaná verze článku Čermák 2002)

-2009, *What One Can Do with Proverbs in Text*, In Csaba Foldes (Hrsg.): *Phraseologie disziplinar und interdisziplinär*. Gunter Narr Verlag, Tübingen, 2009, 307-321, ISBN 978-3-8233-6534-1

-2009, *Binomials: Their Nature in Czech and in General*, in *Phraseologie global - areal - regional*. Akten der Konferenz EuroPhras 2008 vom 13.-16.8. 2008 Helsinki, Gunter Narr Verlag Tübingen, 309-315, ISBN 978-3-8233-6508-2

-2009, *Statistiky češtiny*, (spolu s: T. Bartoň, V. Cvrček, T. Jelinek a V. Petkevič), NLN Ústav Českého národního korpusu, ISBN 978-80-7106-594-4, 214s. a CD

-2010, *Lexikon a sémantika*, NLN, 2010, Praha, 357s., ISBN 978-80-7422-020-3 (monografie)

-2010, *The Paremiological Minimum of English*, In ... for thy speech bewrayeth thee. A Festschrift for Libuše Dušková, eds. M. Malá, P. Šaldová, Univerzita Karlova v Praze Filozofická fakulta, 57-71, Praha 2010, ISBN 978-80-7308-200-4

-2010, *Jazyk a jeho kombinace* Jazykovědné aktuality 1-2, XLVII 2010, 2-22, ISSN 1212-5326 (studie v čas.)

- 2010, *Author Dictionaries Revisited: Dictionary of Bohumil Hrabal*, In Proceedings of the XIV Euralex International Congress, eds. A. Dykstra, T. Schoonheim, Fryske Akademy Afûk, Ljouwert 2010, 592-598 (spolu s V. Cvrčkem). ISBN 9789062738403 (studie ve sb. z konf.)
- 2010, *Lexical Collocability: The Case of Verbs and Adverbs*, In: P. Ďurčo, Hrsg., Feste Wortverbindungen und Lexikographie. Kolloquium zur Lexikographie und Wörterbuchforschung, De Gruyter Berlin, 23-35
ISBN 978-3-11-023405-3 ISSN 0175-9264 (studie v mezinár. sbor.)
- 2010, *Notes on Compiling a Corpus-Based Dictionary* 2010, In: Lexikos 20 (AFRILEX-reeks/series 20: 2010): 559-579, ISSN: 16844904
- 2010, *Mnohojazyčný korpus InterCorp: Možnosti studia* (ed.) NLN/ÚČNK Praha (kolektivní mezinár. monografie, spolueditor, spolu s J. Kockem) ISBN 978-80-7422-058-6, 293s.
- 2010, *InterCorp: Exploring a Multilingual Corpus* (ed.), NLN/ÚČNK Praha (kolektivní mezinár. monografie, spolueditor, spolu s A. Klégrem a P. Cornessem) ISBN 978-80-7422-042-5, 254s.
- 2010, *Slovník komunistické totality* (ed., spolu s V. Cvrčkem a V. Schmiedtovou), NLN Praha 2010, ISBN 978-80-7422-060-9
- 2010, *Slovník komunistické totality: lexémy, nominace a jejich užití*, In Slovník komunistické totality (ed., spolu s V. Cvrčkem a V. Schmiedtovou), NLN Praha 2010, 16-39
- 2010, *Frequent Proverbs and Their Meaning: A Proposal of a Linguistic Description (The Core and Paremiological Minima Described)* In 3. Colóquio Interdisciplinar sobre Proverbios. 3rd Interdisciplinary Colloquium on Proverbs. Actas ICP Proceedings, International Association of Paremiology, eds Rui Sores, Outi Lauhakangas 2010, p. 40-65 ISBN 978-989-96592-0-9
- 2010, *Parallel Corpora: The Case of InterCorp*, In *InterCorp: Exploring a Multilingual Corpus* (ed., spolu s A. Klégrem a P. Cornessem) 2010 NLN/ÚČNK Praha, 10-17
- 2010, *Obecný subjekt (objekt) a jeho lexikální vyjádření: anglické one, německé man, francouzské on a české člověk*, In *Mnohojazyčný korpus InterCorp: Možnosti studia* (ed., spolu s J. Kockem) NLN/ÚČNK Praha, 182-189
- 2010, *Fifteen Commandments of a Phraseologist* In: Yearbook of Phraseology 1, 2010, De Gruyter Mouton, 179-182, ISBN 978-3-11-022261-6, ISSN 1868-632X
- 2010, *On Compiling a Corpus-Based Dictionary*, Lexikos 20, 2010, 559-579
- 2011, *A Frequency Dictionary of Czech. Core vocabulary for learners*. Routledge London and New York, (co-author: Michal Křen; contributors: L. Chlumská, D. Kovářiková, R. Novotná), 284s., ISBN 978-0-415-57661-1
- 2011, *Jazyk a jazykověda. Přehled a slovníky*, 4. přepracované vyd., Karolinum Praha, 380s., ISBN 978-80-246-1946-0
- 2011, *Staronové pojmy naší doby: Nakolik nás poznamenávají? Esej k zamyšlení*, In *Psáno do oblak. Sborník k nedožitým sedmdesátinám Prof. Jana Kuklíka*, eds. J. Hasil, M. Hrdlička, Univerzita Karlova v Praze, Karolinum Praha, 263-6, ISBN 978-80-246-1925-5
- 2011, *Korpusová lingvistika Praha 2011 I InterCorp* František Čermák, ed., NLN Praha ISBN 9788074221149
- 2011, *Korpusová lingvistika Praha 2011 II Výzkum a výstavba korpusů* František Čermák, ed. NLN Praha ISBN 9788074221156
- 2011, *Korpusy včera, dnes a zítra* In *Korpusová lingvistika II Výzkum a výstavba korpusů* F. Čermák, ed. Praha 2011, 10-29.
- 2011, *Dog and Cat Proverbs: A comparison of English, Czech, Finnish and Other Languages*, In Proceedings of 4th Colóquio Interdisciplinar sobre Proverbios. 4th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs, eds Rui JB Soares, Outi Lauhakangas. Associação Internacional de Paremiologia / International Association of Paremiology (AIP-IAP) 2011, ISBN 978-989-96592-6-1 (spolu s. Hilka Lindroos), 131-140
- 2011, Čermák F., 2011, *Lexikon korpusu Orální historie (Příběhy)*, In *Korpus-Gramatika-Axiologie*, 4, 3-26, ISSN 1804-137X (spolu s : V. Cvrček, L. Chlumská, J. Mácha)

- 2011, *Morfematika a slovo tvorba češtiny*, 2011, NLN Praha ISBN 978-80-7422-146-0
- 2011, The Case of The Czech National Corpus: Its Design and History In: Gozdz-Roszkowski, S. ed., *Explorations across Languages and Corpora*, P. Lang Frankfurt 2011, 29-44
- 2011, *Some Current Problems of Corpus and Computational Linguistics or Fifteen Commandments and General Truths*. KGA 03 (2011), 33-44
- 2012, Animal Phraseology: the case of dog and cat (a corpus-based study), In: *A. Pamies, J. Manuel Pazos Breña, L. Luque Nadal. eds., Phraseology and Discourse: Cross Linguistic and Corpus-based Approaches*, Schneider Verlag Hohengehren GmbH. 2012, 55-65, ISBN 978-3-8340-1069-8
- 2012, InterCorp: A Contribution to Interlinguistics, *Prace filologiczne LXIII*, Warszawa 2012, 67-83, ISSN 0138-0567.
- 2012, The Case of InterCorp, a multilingual parallel corpus, *IJCL* 17:3, 2012, 411-427, ISSN 1384-6655/ E-ISSN 2569 9811 (spolu s A. Rosenem)
- 2012, Lexical Foundations of Proverbs, Based on Data from, English, German, French and Czech. In *5. Colloquio Interdisciplinar sobre Proverbios - Actas, 5th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs*, Eds. Rui B. Soares, Outi Lauhakangas, 203-217, AIP-IAP Lisbon 2012, ISBN 978-989-96592-7-8
- 2012, Kauzativa In: *Čeština jako cizí jazyk VI.*, eds. M. Hrdlička, J. Hasil, Euroslavica, Praha 2012, 51-60, ISBN 978-80-7308-440-0
- 2012, *Frazeologie v českých slovnících, lexikografie a lexikon*, In *Čeština v pohledu synchronním a diachronním. Stoleté kořeny Ústavu pro jazyk český*, eds. S. Čmejrková, J. Hoffmanová a J. Klímová, Karolinum Praha. ISBN 978-80-246-2121-0, 377-382.
- 2012, *Lidská (ne)sloboda prostřednictvím dobového slovníku. Esejistické poznámky in margine Malého slovníku reálií komunistické totality*, In: V. Schmiedtová, *Malý slovník reálií komunistické totality*, NLN Praha 2012, 8-13, ISBN 978-80-7422-192-7
- 2012, *Poznámky k interpretaci významu ve slovníku* In *Slovo v slovníku. Aspekty lexikální sémantiky - gramatika - stylistika (pragmatika)*. Na počest Alexandry Jarošové, eds. K. Buzássyová, B. Chocholová, N. Janočková, Veda, Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV Bratislava 2012, 76-83, ISBN 978-80-224-1268-1
- 2013, *Lexical Origins of Proverbs (Lexicon and Proverbs)*, In: *Actas ICP12 Proceedings. of the 6th Colóquio Interdisciplinar sobre Proverbios. The 6th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs, IAP-AIP (International Association of Paremiology)*, eds, Rui Soares, Outi Lauhakangas Tavira, 2013, 229-238, ISBN 978-989-96592-8-2
- 2013, *Ferdinand de Saussure. Jak ho známe (a neznáme) sto let po jeho smrti*. Časopis pro moderní filologii 95, 2/2013, 155-168, ISSN 0008-7386
- 2013, *Centrum a periférie ještě jednou*, In *Bratislava Človek a jeho jazyk. 3. Inšpirácie profesora Jána Horeckého*. Ed. M. Šimková, Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava 2013,...
- 2013, *Základní slovník českých přísloví* NLN Praha 2013 ISBN 978-80-7422-258-0
- 2013, *InterCorp: A contribution to interlinguistics*. *Prace Filologiczne*, 2012, LXIII:67-84 ISSN 0138-0567
- 2013, Large Corpora Designed for Lexicographic Work, In *Dictionaries. An International Encyclopedia of Lexicography, Supplementary Volume: Recent Developments with Focus on Electronic and Computational Lexicography*. eds. R.H. Gouws, U. Heid, W. Schweickard, H.E. Wiegand, 1356-1365 2013, ISBN 978-3-023813-6
- 2013, *Notes on Compiling a Corpus-Based Dictionary*, In *Jazykovedný časopis*, 02, 64, 2013, 133-150, ISSN 1337-6853
- 2014, *Proverbs: Their Lexical and Semantic Features*. Proverbium in cooperation with the Institute of the Czech National Corpus, Supplement Series, Vol. 37, ed. W. Mieder. The University of Vermont, Burlington, Vermont 2014, 234ss. ISBN 978-0-9846456-1-9

- 2014, *Jazyk a slovník. Vybrané lingvistické studie*, Karolinum 2014 Praha, ISBN 978-80-246-2660-4
- 2014, Totalitarian Dictionary of Czech Bolzano 2014 In Abel, Andrea/Vettori, Chiara/Ralli, Natascia (eds.): *Proceedings of the XVI EURALEX International Congress: The User in Focus*. 15-19 July 2014, Bolzano/Bozen. Bolzano/Bozen: EURAC research, 137-144 <http://www.eurac.edu/en/research/institutes/multilingualism/Publications> ISBN: 978-88-88906-97-3
- 2014, Notes on Some Notions of Modern History, or Does History Repeat Itself?, In *Scala Naturae. Festschrift in Honour of Arvo Krikmann*, ELM Scholarly Press Tarttu 2014, 435-442, ISBN 978-9949-544-20-2
- 2014, Phraseology and Idiomatics: Substance and Vagaries of Views, In *Phraseologie und Kultur. Phraseology and Culture*, eds. V. Jesenšek, D. Dobrovolskij, Europhras Maribor 2012, Zora Maribor, ISBN 978-961-6930-04-8. pp. 41-62 (čl. ve sb., Frazeologie a idiomatika: podstata a kolísání názorů)
- 2014, InterCorp: jeho povaha a možnosti, In *Rozvoj jazykových technológií a zdrojov na Slovensku a vo svete (10 rokov Slovenského národného korpusu)*, Jazykovedné štúdie XXXI 2014d, Veda Bratislava, 97-112, ISBN 978-80-224-1391-6
- 2014, *Periferie jazyka. Slovník monokolokabilních slov*, NLN Praha 2014, ISBN 978-80-7422-349-5
- 2014, Monokolokabilní slova, jejich identifikace a pokrytí, In F. Čermák, *Periferie jazyka* 2014, 10-22 (studie/čl. v knize, Monocollocable Words in Czech, Their Identification and Coverage)
- 2014, Pragmatics of Proverbs: Basic Types of Evaluation In *Actas ICP12 Proceedings, of the 7th Colóquio Interdisciplinar sobre Provérbios. The 7th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs, IAP-AIP* (International Association of Paremiology), eds. Rui Soares, Outi Lauhakangas Tavira 2013, 2014, 259-266, ISBN 978-989-98685-1-9
- 2015, Phraseology and Idiomatics: Substance and Vagaries of Views, *EUROPHRAS* 2014, eds. V. Jesenšek, D. Dobrovolskij, Maribor, Zora, 41-62, ISBN 978-961-6930-04-8
- 2015, Jazyk totality a dneška: jak odráží realitu a ovlivňuje lidské vědomí. Language of Totalitarianism and of Today: How it Reflects Reality and Influences Human Consciousness. In *Jazyk v politických, ideologických a interkultúrnych vzťahoch. Sociolinguistica Slovaca* 8. Ed. J. Wacharczyková, L. Satinská, S. Ondrejovič. Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV 2015, 50-60. ISBN 978-80-224-1418-0
- 2015, Colour Terms in Three Languages: Their Distribution and Function, *Linguistica Pragensia* 24, 2/2014, 136-146, ISSN 0862-4832
- 2015, Kolokace a kolokabilita synsémantik: substituty a interjekce, *ČMF* 97, 1, 2015, 51-57, ISSN 0862-4832
- 2015, Wisdom in Proverbs. In *Bis dat, qui cito dat. Gegengabe in Paremiology, Folklore, Language, and Literature. Honoring Wolfgang Mieder on His Seventieth Birthday*. Eds. Ch. Grandl, K. J. McKenna, Peter Lang Editions Frankfurt am M. 2015, 95-98, ISBN 978-3-631-64872-8
- 2015, Numbers in Proverbs, In *Actas ICP14 Proceedings, of the 8. Colóquio Interdisciplinar sobre Provérbios. The 8th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs, IAP-AIP* (International Association of Paremiology), eds. Rui Soares, Outi Lauhakangas Tavira 2014, 298-305, ISBN 978-989-08685-4-0
- 2015, Semantic Explanations and Entry Structure in Idiom Dictionaries, In *International Journal of Lexicography*, Special Issue: Phraseology and Dictionaries, ed. D. Dobrovolskij, Vol. 28, 53-359, ISSN 0950-3846

Vyjádření k návrhu na ocenění Česká hlava pro prof. PhDr. Františka Čermáka, DrSc.

Profesor František Čermák je bezesporu jedním z našich nejvýznamnějších žijících lingvistů a svým významem pro rozvoj moderní lingvistiky se zařadil už za svého života mezi „velikány“ oboru. Jeho odborné, organizační i pedagogické působení zanechává výraznou stopu ve formování celého oboru nejen v českém prostředí, ale i v lingvistice mezinárodní.

František Čermák je autorem monumentálního díla, které svým tematickým rozpětím i šíří zpracování nemá u nás obdoby a i ve světě by se dílo podobných parametrů hledalo velmi obtížně. Co je hlavní, je, že dílo tak obsáhlé co to rozsahu je obsáhlé i co do nových myšlenek a jejich dovedení do nových poznatků a odkrývání nových horizontů. Mám-li jmenovat hlavní odvětví, v nichž prof. Čermák po stránce teoretické i empirické dosáhl nejdůležitějších nových poznatků a stal se mezinárodně uznávanou autoritou, pak jsou to:

(a) Lexikologie a lexikografie: Jeho *Manuál lexikografie* (1995, s Renatou Blatnou a kol.) a *Lexikon a sémantika* (2010) jsou základními práce pro lexikologii a lexikografii;

(b) Frazologie a idiomatika: *Frazeologie a frazeografie* (1990) a *Frazeologie a idiomatika česká a obecná* (2007) jsou taky základními teoretickými pracemi oboru a monumentální *Slovník české frazeologie (a idiomatiky)* (2009) (Přirovnání, Výrazy neslovesné, Výrazy slovesné, Výrazy větné) se stal reprezentativním dílem, které nám závidí celý svět.

(c) Obecná lingvistika: *Základy lingvistické metodologie – nástin hlavních principů na pozadí obecné teorie vědy* (1993), *Jazyk a jazykověda* (1994, 1997, 2001, 2011) ukazují pozici lingvistiky a jejích disciplín napříč jazyky a teoriemi jejich popisu.

V těchto (a i mnoha dalších, zde explicitně pro jejich značný počet a omezený prostor nejmenovaných) lingvistických odvětvích vytvořil prof. Čermák průkopnická díla. Vyznačují se propracovanou teoretickou koncepcí, jejímiž základními postuláty jsou interakce lingvistické teorie s obecnou teorií vědy, požadavek empirického výzkumu jazyka a odvozování závěrů právě z empirických dat, rozlišování „pravidelného jazyka“ a idiomatiky, axiom, že je mluvený jazyk prioritní a psaný jazyk je jeho různými fenomény modifikovaná verze. To jsou postuláty platné pro výzkum všech jazyků, pro češtinu jakožto specifický jazyk pak prof. Čermák spoluvytvářel teorií tuto specifickou reflektující, zvl. liberalizací intervencí do jazyka v podobě kodifikačních aktivit.

Jméno Františka Čermáka zůstane však už navždy spojeno především s korpusovou lingvistikou. Jako zakladatel (v r. 1994) a dlouholetý ředitel Ústavu Českého národního korpusu se prof. Čermák zasloužil především o vznik a rozvoj české korpusové lingvistiky a Českého národního korpusu. Zásadním způsobem se podílel na přenesení moderních a pro jazykovědný výzkum vysoce relevantních metodologických postupů korpusové lingvistiky z anglofonního prostředí do České republiky a zvl. na vypracování korpusové lingvistiky pro češtinu jakožto jazyk typologicky odlišný od angličtiny, na jejímž základě korpusová lingvistika vznikala (čeština má relativně volný slovosled a relativně komplexní morfologickou strukturu slova). Zasloužil se tak o to, že v tomto odvětví lingvistiky patří Česko od samého jeho začátku k předním reprezentantům, a nikoli náhodou je Čermákovu dílo ve světě recipováno a nadto přímo inspirovalo řadu dalších slovanských zemí. Prof. Čermák tak vytvořil dílo, které svým významem jednak značně přesahuje Českou republiku (věrný zásadě, že věda je jedna), jednak v rámci České republiky značně přesahuje lingvistiku a stává se nedílnou součástí moderního státu.

K výrazným osobnostním rysům prof. Františka Čermáka patří to, že vědu vždy spojoval s působením vysokoškolského pedagoga; řadu kompendiálních prací o jazyce směřoval vždy také ke studentům (např. opakovaně vydávané kompendium *Jazyk a jazykověda*).

Právě proto, že rozsáhlé vědecké dílo prof. Františka Čermáka přímo exemplárně splňuje ideál vědce reflektujícího ve své práci univerzálnost jazyka i specifickou češtinu jako jeho jedné konkrétní formy existence a nabízí jak nové vědecké poznatky o jazyce a o češtině, tak moderní vědeckou podporu pro další vědy i pro aplikace vědecké práce v praxi, nemám nejmenších pochyb o tom, že prof. Františkovi Čermákovi by ocenění Česká hlava právem patřilo.

V Brně dne 13. června 2016

Prof. PhDr. Petr Karlík
Ústav českého jazyka
Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
A. Nováka 1
660 88 Brno

POPIS DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ PRÁCE KANDIDÁTA A OHLASY DOMA I V ZAHRANIČÍ

Prof. PhDr. František Čermák, DrSc. představuje výjimečnou vědeckou i pedagogickou osobnost české jazykovědy.

Jeho celoživotní činnost je úzce spjata s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze. Dlouhou dobu pracoval v Ústavu bohemistických studií a roku 1994 se stal ředitelem Ústavu Českého národního korpusu, který původně i založil, a byl jím až do ledna roku 2013. S tímto ústavem je jeho profesní dráha spojena dodnes. Samotný projekt Český národní korpus se pod jeho vedením stal jedním z největších a nejznámějších projektů tohoto druhu na světě. Prof. Čermák se zasloužil o vznik a rozvoj české korpusové lingvistiky do té míry, že Česká republika od samého počátku patří mezi přední reprezentanty tohoto oboru. Jeho přičiněním bylo bezesporu vytvořeno natolik významné dílo, že inspirovalo řadu zemí k vytvoření svého vlastního korpusu.

Soupis publikační činnosti prof. Čermáka zahrnuje řadu monografií, slovníků, skript, studií a překladů. Pod jeho vedením vznikl unikátní čtyřsvazkový Slovník české frazeologie a idiomatiky, autorsky stojí za několika klíčovými slovníky překladovými i za vznikem slovníků specializovaných. Pro českou lingvistiku je zásadní zejména jeho překlad Kursu obecné lingvistiky zakladatele moderní jazykovědy Ferdinanda de Saussura.

Odborným zaměřením prof. Čermáka jsou především disciplíny jako lexikologie a lexikografie, frazeologie a idiomatika, obecná lingvistika a výše zmíněná korpusová lingvistika. V těchto lingvistických odvětvích vytvořil mnoho průkopnických děl. Zároveň přispěl také k rozvoji lingvistické teorie a metodologie prací.

K neopomenutelným rysům osobnosti prof. Čermáka patří bezesporu skutečnost, že vždy úzce spojoval svou vědeckou činnost s pedagogickým působením. Svým novátorským myšlením ovlivnil několik generací studentů.

Prof. František Čermák je členem řady prestižních domácích i zahraničních odborných společností (Učená společnost ČR, Euralex, Europhras, Telri Association atd.) a členem redakčních rad řady významných odborných časopisů (International Journal of Corpus Linguistics, Yearbook of Phraseology atd.). Působil či působí jako člen oborových rad pro obory matematická lingvistika, germanistika, ugrofinistika a slavistika, zasedá ve vědeckých radách Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Za svoji činnost byl oceněn Cenou rektora Univerzity Karlovy (2001), Cenou ministryně školství, mládeže a tělovýchovy (2003) a Pamětní medailí Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (2015). V lednu 2016 byl jmenován emeritním členem akademické obce Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Vyjádření pracoviště k návrhu na ocenění Česká hlava pro prof. PhDr. Františka Čermáka, DrSc.

Prof. PhDr. František Čermák, DrSc., je jedním z našich nejvýznamnějších lingvistů druhé poloviny 20. století a uplynulých let století jedenadvacátého. Na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy vystudoval v šedesátých letech 20. století bohemistiku, anglistiku a nederlandistiku, získal doktorát v oborech obecná lingvistika a fonetika, titul kandidáta a doktora věd v oboru český jazyk. V roce 1991 se Filozofické fakultě Univerzity Karlovy habilitoval a tři roky nato byl jmenován profesorem. Dlouhou dobu pracoval v Ústavu bohemistických studií a roku 1994 se stal ředitelem Ústavu Českého národního korpusu a byl jím až do ledna roku 2013. Tento neobyčejně plodný vědec širokého odborného záběru, velká osobnost české lingvistiky, přispěl svou prací k rozvoji řady lingvistických odvětví:

- lexikologie a lexikografie
- sémantika
- frazeologie a idiomatika
- korpusová lingvistika
- morfologie, morfematika, slovtvorba
- typologie jazyků
- lingvistická teorie a metodologie
- obecná lingvistika
- lingvistický strukturalismus (Pražský lingvistický kroužek, Ferdinand de Saussure)
- syntagmatika a paradigmatica
- mluvený a psaný jazyk

Podrobněji se vyjádřím alespoň k těmto odvětvím:

- **lexikologie a lexikografie:** uvádím zde taková zásadní díla jako *Česká lexikologie* (1985, spolu s Josefem Filipcem), *Lexikon a sémantika* (2010), *Manuál lexikografie* (1995, s Renatou Blatnou a kol.) a zejména řadu slovníků, například monumentální čtyřsvazkový *Slovník české frazeologie (a idiomatiky)* (SČFI, 2009) a *Nizozemsko-český slovník*
- **frazeologie a idiomatika** (uvádím tu jeho významné práce *Frazeologie a idiomatika česká a obecná* (2007), *Frazeologie a frazeografie* (1990))
- **korpusová lingvistika:** tento moderní obor jasnozřivě propagoval u nás již na počátku devadesátých let 20. století přes nepřítel tehdejšího ředitele Ústavu pro jazyk český, stal se zakladatelem tohoto oboru v České republice a v září 1994 založil, jak už jsem uvedl, Ústav Českého národního korpusu. Je hlavně jeho zásluhou, že korpusová lingvistika v ČR je v porovnání se světem na skutečně vysoké úrovni
- **obecná lingvistika,** zde bych zmínil zejména jeho práci *Jazyk a jazykověda* (poprvé 1994), vzpomněl jeho zájmu o lingvistický strukturalismus, o Pražskou školu strukturní lingvistiky a zejména o zakladatele moderní lingvistiky, Ferdinanda de

Saussura, jehož slavný *Kurs obecné lingvistiky* přeložil do češtiny (poprvé vyšel v revolučním roce 1989 a od té doby ještě čtyřikrát).

František Čermák přispěl také k rozvoji lingvistické teorie a metodologie prací *Základy lingvistické metodologie – nástin hlavních principů na pozadí obecné teorie vědy* (1993).

Ve všech uvedených odvětvích lingvistiky vytvořil prof. Čermák průkopnická díla, přičemž nejen obsah, ale i rozsah jeho vědeckého díla je nesporně úctyhodný. Tento vědec každým coulem, vědec encyklopedického záběru, svou vědeckou práci zakládá mj. na aktivní či pasivní znalosti přibližně dvaceti jazyků, z těch menších jmenuji holandštinu, finštinu či dánštinu, a mimo lingvistiku se velmi dobře vyzná i v řadě oborů dalších.

Prof. Čermák byl vždy oblíbeným pedagogem, který svým myšlením, v mnohém průkopnickým, ba vizionářským ovlivnil generace studentů. Bez jeho vědecké a pedagogické práce by česká lingvistika byla výrazně chudší.

Dílo prof. Čermáka nesporně obohatilo českou vědu a kulturu, neboť prof. Čermák svými pracemi zásadně přispěl k hlubšímu poznání češtiny (i dalších jazyků) díky svým originálním myšlenkám a modernímu přístupu k rozvoji vědy. Proslavil českou lingvistiku nejen v České republice, ale i v zahraničí, zásluhou jeho kontaktů přijížděla do Prahy přednášet řada významných evropských a světových lingvistů.

Své vyjádření činím na základě toho, že jsem měl v posledních téměř 24 letech možnost sledovat vědeckou a pedagogickou činnost prof. Čermáka jako jeho spolupracovník a v jistém smyslu i jeho žák, který s ním byl prakticky v každodenním styku. Jsem přesvědčen, že Čermákovu celoživotní rozsáhlé a hluboké dílo má velký celospolečenský dopad. Jeho obrovský vědecký a pedagogický význam a nepominutelnost jsou hlavním důvodem mého návrhu na ocenění Česká hlava.

V Praze, 13. června 2016

V. Petkevič

doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc.

ředitel

Ústav teoretické a počítačové lingvistiky

Filozofická fakulta